

Risicowijzer

Weet wat u
moet doen!

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Deze risicowijzer is geïnitieerd door uw gemeenten en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. De Regio Zuid-Holland Zuid bestaat uit negentien gemeenten en telt ongeveer 450.000 inwoners. Het gebied beslaat de Hoeksche Waard, Drechtsteden en Alblasserwaard & Vijfheerenlanden.

Om de risico's in deze regio te beheersen is de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid opgericht. Hierin werken gemeenten, Regionale Brandweer, Regionale Ambulancevoorziening en Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) nauw samen met de Politie, Milieudienst Zuid-Holland Zuid en Waterschappen.

Daarnaast wordt er samengewerkt met overheidsdiensten en private partners.

De Veiligheidsregio wil behalve optimaal voorbereid zijn op een ramp of crisis, ook een belangrijke rol spelen bij het voorkomen daarvan. Door de bundeling van krachten met haar partners zorgt de Veiligheidsregio voor fysieke veiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Voor meer informatie over de veiligheidsregio, andere partners in veiligheid en overige informatie kunt u terecht op onze website www.veiligheidsregiozhz.nl.

Voorwoord

Een gewaarschuwd mens

Er wordt wel eens gezegd dat een gewaarschuwd mens voor twee telt. Dat geldt zeker in situaties, waarin zich kleine of grote rampen voordoen. Een overstroming, een grote brand of een ontploffing: ondanks strenge veiligheidseisen kunnen dergelijke rampen zich voordoen. En dan kun je maar beter voorbereid zijn.

Dordrecht dankt zijn reeds eeuwenoude welvaart aan de ligging van het water. Datzelfde water – zo is in de loop van de geschiedenis wel gebleken – is ook een voortdurende bedreiging voor ons laaggelegen gebied. Andere risico's hangen samen met de aanwezigheid van veel bedrijven en van veel transportbewegingen over weg, water en spoor. Daarom kunt u in deze risicowijzer lezen over het treintraject 'Spoorzone'. (Overigens blijkt iedere keer weer dat de meeste ongevallen plaatsvinden in en om huis.)

U mag van de overheid verwachten dat die er alles aan doet om risico's zoveel mogelijk te beperken. Dat gebeurt bijvoorbeeld door risico's in kaart te brengen, door preventieve maatregelen te nemen en door in de planologie rekening te houden met mogelijke incidenten en risico's. Daarnaast worden hulpverleners voortdurend getraind om goed voorbereid te zijn op situaties, die zich hopelijk nooit voordoen.

Lees ook de achterkant van dit blad

Voorwoord

Uiteraard heeft ook iedere inwoner zijn of haar eigen verantwoordelijkheid. Natuurlijk om het in eigen huis zo veilig mogelijk te maken en te houden. En ook om zich goed voor te bereiden op rampsituaties. Leg bijvoorbeeld een kleine noodvoorraad aan en zorg in elk geval voor een radiootje op batterijen, zodat u in geval van nood de aanwijzingen via calamiteitenzender Rijmond kunt horen.

Deze risicowijzer helpt u om in uw eigen situatie de zaken goed op orde te hebben. Leest u alstublieft dit boekje goed door en volg de raadgevingen op. Een gewaarschuwd mens telt voor twee!

R.J.G. Bandell

Burgemeester gemeente Dordrecht

Samen de gevolgen beperken

Deze Risicowijzer geeft u informatie over twaalf soorten incidenten, die tot een kleine of grote ramp kunnen leiden.

De gemeente doet er samen met andere partijen alles aan om de kans op ernstige incidenten en rampen zo klein mogelijk te houden. Er zijn bijvoorbeeld strenge veiligheidseisen gesteld aan het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen. Verder zijn er rampenplannen gemaakt en oefenen de hulpdiensten regelmatig, ook samen met bedrijven. Als er ondanks alle veiligheidsmaatregelen toch iets misgaat, kunnen de gevolgen groot zijn. Daarom is het belangrijk dat ook u zich goed voorbereidt, hoe klein de kans ook is. Uw voorbereiding begint bij het lezen van de informatie in deze Risicowijzer.

Zelfredzaamheid

Met zelfredzaamheid wordt bedoeld dat u zélf maatregelen neemt ter voorbereiding op een ramp of ernstig incident. Maar ook dat u tijdens een ramp of incident uzelf en anderen helpt om de gevolgen ervan te beperken. Het is namelijk niet ondenkbaar dat zich een ramp voordoet, waarbij de overheid u niet tijdig kan waarschuwen. Of een ramp waarbij het niet mogelijk is om direct (voldoende) hulpverleners het rampgebied in te sturen. Zeker in die gevallen doen we een dringend beroep op u. Om uzelf in veiligheid te brengen, maar ook om kwetsbare mensen in uw omgeving te helpen, zoals kinderen, ouderen en mensen met een beperking. U kunt ook eerste hulp verlenen aan slachtoffers en de hulpdiensten de weg wijzen naar mensen in nood. Door uw gezonde verstand te gebruiken, kunt u een waardevolle bijdrage leveren aan het bestrijden van de gevolgen van een ramp.

Bij een ramp of ernstig incident in onze gemeente moeten we samen de schouders eronder zetten. Alleen dan kunnen we ervoor zorgen dat de gevolgen van een ramp zo beperkt mogelijk blijven.

Hoe kunt u zich voorbereiden?

Minder zelfredzaam?

Bent u vanwege een beperking minder zelfredzaam?

Vraag dan aan anderen om u bij een ramp te helpen.

Kijk ook op de website www.nietbangmaarvoorbereid.nl.

U vindt hier advies voor het verbeteren van uw veiligheid.

Hoe kunt u zich voorbereiden?

U kunt zelf meehelpen om de gevolgen van een ramp zo klein mogelijk te houden. Bereid u voor op wat er kan gebeuren.

1 Lees deze Risicowijzer goed door

In deze Risicowijzer staat per ramptype beschreven hoe u zich kunt voorbereiden en wat u moet doen. Lees deze informatie goed door en bewaar de Risicowijzer op een handige plek waar u hem gemakkelijk terug kunt vinden. Bijvoorbeeld in uw meterkast.

2 Zorg voor een radio op batterijen

Als er wat gebeurt, is het belangrijk dat u weet wat er aan de hand is en wat u moet doen. Ook als de stroom is uitgevallen. Zorg daarom voor een radio op batterijen en stem deze standaard af op Radio Rijnmond (etherfrequentie 93.4 FM). Dit is in de regio Zuid-Holland-Zuid de officiële calamiteitenzender (zie ook de volgende pagina).

3 Zorg voor een noodvoorraad

Met een noodvoorraad kunt u overleven als u een paar dagen opgesloten zit in uw huis of lang zonder stroom zit. Zie ook de Checklist Noodvoorraad in deze Risicowijzer en kijk op www.crisis.nl.

4 Bedenk wat u moet doen bij een evacuatie

Het kan zijn dat u halsoverkop uw huis moet verlaten. Weet wat u dan moet meenemen, zoals verzekeringspapieren, medicijnen en uw paspoort/identiteitskaart. Zie ook de Checklist Evacuatie in deze Risicowijzer. Kijk op www.crisis.nl voor meer informatie.

5 Denk aan mensen die extra hulp nodig hebben

Sta eens stil of mensen in uw omgeving extra hulp nodig hebben bij een ramp. Let extra op kinderen, ouderen en mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking. Bedenk hoe u ze kunt helpen en praat hier met hen over.

Hoe wordt u gewaarschuwd?

Calamiteitenzender

RTV Rijnmond is in de regio Zuid-Holland Zuid de officiële calamiteitenzender. Deze regionale zender is altijd het belangrijkste informatiekanaal tijdens een ramp of ernstig incident. Via RTV Rijnmond krijgt u te horen wat er precies aan de hand is en wat u moet doen. Luister naar Radio Rijnmond, kijk naar TV Rijnmond en bekijk ook op TV Rijnmond de teletekstpagina 101 en 112 of ga naar www.rijnmond.nl.

We gebruiken ook andere kanalen om u te informeren. Zoals de gemeentelijke website www.dordrecht.nl en de landelijke crisiswebsite www.crisis.nl.

Als er een speciaal informatienummer wordt opengesteld, zal dit telefoonnummer bekend worden gemaakt via RTV Rijnmond. Bij een landelijke ramp of crisis wordt de publieke omroep/Nederland 1 ingezet als nationale calamiteitenzender.

Frequenties Radio Rijnmond

De etherfrequentie van Radio Rijnmond is 93.4 FM

De kabelfrequentie van Radio Rijnmond in de gemeenten is als volgt:

Giessenlanden 105.5

Gorinchem 105.5

Graafstroom 96.1

Hardinxveld-Giessendam 96.1

Leerdam 96.1

Liesveld 96.1

Nieuw-Lekkerland 96.1

Zederik 96.1

Binnenmaas 96.1

Cromstrijen 96.1

Korendijk 96.1

Oud-Beijerland 96.1

Strijen 96.1

Alblasserdam 96.1

Dordrecht 96.1

Hendrik-Ido-Ambacht 96.1

Papendrecht 95.4

Sliedrecht 96.1

Zwijndrecht 96.1

De kabelfrequentie wordt door kabelmaatschappijen bepaald en kan op enig moment buiten de invloed van RTV Rijnmond om wijzigen.

Hoe wordt u gewaarschuwd?

Als er een ramp gebeurt, moet iedereen dat snel weten. Daarvoor zijn de sirenes, die u vast wel kent van de test op elke eerste maandag van de maand. Daarna is het belangrijk dat u zich via RTV Rijnmond op de hoogte stelt van wat er precies aan de hand is.

- **Sirene**

De sirene waarschuwt alle mensen in het gebied waar gevaar dreigt. Als u de sirene hoort, is hij voor u bedoeld! De sirenes worden elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur getest. Er is dan niets aan de hand. Gaat de sirene op een ander moment, dan is er wel gevaar. Zie ook de Checklist 'Als de sirene gaat' in deze Risicowijzer.

- **SMS Alert**

SMS Alert is een middel om u te informeren over en betrekken bij actuele veiligheidszaken door middel van een SMS-bericht. Iedere inwoner van de politieregio Zuid-Holland Zuid kan zich aanmelden door een SMS-bericht te zenden naar nummer 8844. De tekst van het bericht moet beginnen met het sleutelwoord PZHZ, wat staat voor Politie Zuid-Holland-Zuid. Direct achter PZHZ toetst u uw postcode en huisnummer, bijvoorbeeld PZHZ1234AA.

SMS Alert is er om u te informeren. Cell broadcast is om u te alarmeren.

- **Cell broadcast**

De overheid doet onderzoek naar nieuwe manieren van alarmering. Zo zijn er proeven geweest met het systeem 'cell broadcast'. Met dit systeem kan de overheid, als er gevaar dreigt, een waarschuwingsbericht sturen naar alle mobiele telefoons in het bedreigde gebied.

Cell broadcast kan in de toekomst als aanvulling op het sirenenetwerk worden gebruikt, of de sirenes uiteindelijk gaan vervangen. Vanaf voorjaar 2010 wordt cell broadcast ingezet. U krijgt dan berichtjes als u in het bedreigde of getroffen gebied bent.

- **Zelf opletten**

Het is uiteraard ook mogelijk dat u zelf vroegtijdig met een ramp of incident wordt geconfronteerd. Aarzel dan niet en breng uzelf en anderen in veiligheid. Bel vervolgens 112.

Brand

Een beginnend brandje in huis kan in korte tijd uitgroeien tot een grote brand. Snel ingrijpen kan erger voorkomen. De meeste slachtoffers bij woningbranden vallen door de rook die vrijkomt. Er kan natuurlijk ook brand uitbreken in een ander gebouw waar u zich bevindt, bijvoorbeeld op het werk of in een winkel. Het is belangrijk dat u weet wat u in zo'n geval moet doen.

Brand in de buurt?

Is er brand bij u in de buurt, bijvoorbeeld verderop in de straat? Bel dan 112 en breng uzelf in veiligheid. Ga niet naar de brand toe. Probeer te voorkomen dat u de schadelijke rook inademt. Geef hulpdiensten de ruimte om hun werk te doen. Luister naar hun aanwijzingen. Doe niet mee aan ramptoerisme. Ook bij een brand die wat verder weg is, moet u oppassen voor de rook die vrijkomt. Bij gevaar, zoals het vrijkomen van gevaarlijke stoffen, wordt u geïnformeerd via een geluidswagen of de sirene. Sluit dan deuren en ramen en stem af op RTV Rijnmond.

Brand

Zo kunt u het voorkomen

Brand in uw woning is vaak eenvoudig te voorkomen. Draai het gas altijd uit, laat kaarsen niet onbewaakt branden, doof een brandende sigaret goed en zet elektrische apparaten uit (niet in de stand-by stand laten staan). Kijk voor meer nuttige tips op www.brandweer.nl of informeer bij uw plaatselijke brandweer.

Zo bereidt u zich voor

Plaats in uw huis op elke verdieping een rookmelder en controleer deze jaarlijks. Maak samen met uw huisgenoten afspraken over vluchtroutes. Koop een branddeken of een brandblusser, zodat u een beginnende brand kunt doven. Bekijk in grote gebouwen het ontruimingsplan, zodat u weet waar de nooduitgangen zijn.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als er brand is, zult u dat waarschijnlijk eerst ruiken. Ook kunt u gewaarschuwd worden door een rookmelder of door het afgaan van een sprinklerinstallatie.

Dit moet u doen

- Probeer een beginnende brand te blussen met een branddeken of een brandblusser.
- Lukt blussen niet meer, ga dan zo snel mogelijk naar buiten. Neem kinderen mee en help anderen die moeilijk zelf kunnen vluchten.
- Sluit deuren en ramen achter u. Zo voorkomt u misschien dat de brand zich uitbreidt.
- Gebruik geen lift, maar ga via de trap.
- Bel 112 voor hulp.
- Kunt u het gebouw niet verlaten? Ga zo mogelijk voor een raam aan de straatkant staan, zodat de brandweer u kan zien. [Lees ook de achterkant van dit blad](#)

Brand

- Kunt u niet meer door de rook heen kijken? Blijf laag bij de grond, want rook stijgt op. Maak een paar doeken nat en houd deze voor uw neus en mond.
- Ga nooit terug een brandend gebouw in.
- Koel brandwonden minstens vijftien minuten met lauw stromend water. Verwijder kleding die niet aan de wond vastzit. Waarschuw een arts. Doe niets op de wond.

Vrijkomen van asbest bij brand

In sommige gebouwen bevindt zich nog asbesthoudend materiaal. Dit materiaal kan zich bij brand verspreiden. Meestal blijft de verspreiding van asbesthoudend materiaal door het gewicht beperkt tot een kleine straal rond het gebied. Dit gebied zal worden afgezet. Soms kan het materiaal zich over een groter gebied verspreiden. Asbestvezels zijn alleen gevaarlijk bij inademing. Zolang u het asbesthoudend materiaal niet aanraakt, komen de asbestdeeltjes niet vrij en kan het geen kwaad.

Het opruimen van asbest wordt altijd gedaan door 'mannen in witte pakken'. Deze zijn afkomstig van gespecialiseerde bedrijven die dergelijke werkzaamheden uitvoeren. Zij moeten voldoen aan strikte regels, om zo de veiligheid te garanderen voor medewerkers. Dit betekent niet dat in een dergelijke situatie ook voor u en uw omgeving de aanwezigheid van asbest gevaarlijk is.

Dit moet u doen

- Raak geen asbesthoudend materiaal met uw handen aan.
- Als het echt niet anders kan en u gaat materiaal dat mogelijk asbesthoudend is verwijderen, doe dit uitsluitend na overleg met deskundigen.
- Bent u in een gebied geweest waar mogelijk asbesthoudend materiaal verspreid was, eerst uw schoenen afspoelen en van de eventuele huisdieren de pootjes.
- Als u na een brand materiaal aantreft dat mogelijk asbesthoudend is, meld dit dan bij de Milieudienst. Telefoon (078) 648 05 99.

Explosie en instorting

Explosies kunnen ontstaan doordat er iets misgaat met een explosieve stof (bijvoorbeeld LPG) of explosief materiaal (bijvoorbeeld vuurwerk of munitie). Uw huis of een ander gebouw kan instorten na een (gas)explosie. Ook kan zich in onze provincie een aardshok of aardtrilling voordoen, waardoor schade aan gebouwen kan ontstaan.

Zo kunt u het voorkomen

Een gasexplosie in huis kunt u voorkomen door niet zelf aan de gasleidingen te sleutelen. Schakel hiervoor een vakman in. Laat uw cv-installatie regelmatig controleren. Ruikt u een gaslucht in huis, sluit dan direct de gastoevoer af en zet de ramen open. Maak geen open vuur en rook niet op plaatsen waar explosiegevaar met waarschuwingsborden staat aangegeven.

Zo bereidt u zich voor

Grote gebouwen hebben een ontruimingsplan. Bekijk dit plan als u zo'n gebouw bezoekt. U kunt voor een overzicht van dergelijke gebouwen de risicokaart raadplegen op **www.risicokaart.nl**.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als er gas ontsnapt is, kunt u dat ruiken. Gas op zich is reukloos, maar er is een speciale geurstof aan toegevoegd. Bent u in een groter gebouw, dan wordt u voor ontsnapt gas gewaarschuwd via een ontruimingssignaal of door bedrijfshulpverleners. Bij het vrijkomen van een grote gaswolk of bij ander explosiegevaar, wordt u geïnformeerd via de sirene. Meer informatie krijgt u via RTV Rijnmond en **www.dordrecht.nl**.

[Lees ook de achterkant van dit blad](#)

Explosie en instorting

Dit moet u doen

Bij explosiegevaar:

- Doe ramen en deuren open.
- Verlaat de directe omgeving.

Na een explosie:

- Probeer zo snel mogelijk het gebouw te verlaten en begeleid mensen die extra hulp nodig hebben. Kijk uit voor losse elektriciteitsdraden, deze kunnen onder stroom staan.
- Lukt dit niet, zoek een schuilplek. Vallend puin is het grootste gevaar. Blijf daarom laag bij de grond, schuil onder zwaar meubilair of onder een deurpost. Blijf uit de buurt van ramen, spiegels, glazen deuren en van zware voorwerpen die niet op de grond staan. Blijf stil zitten en bescherm uw hoofd en nek met uw armen.
- Ligt u onder het puin, blijf dan stil liggen. Spaar uw stem. Maak zo mogelijk geluiden door op buizen te tikken, zodat hulpverleners u kunnen horen.

Extreem weer

In ieder seizoen kunnen extreme weersomstandigheden plaatsvinden. Bijvoorbeeld een zware storm, overvloedige regen- of sneeuwval, ijzel, extreme kou of een hittegolf. Hierdoor kan het openbare leven in Nederland ontwricht raken. Ook kunnen er gevaarlijke situaties ontstaan en kan de gezondheid van mensen in gevaar komen.

Zo bereidt u zich voor

Zorg ervoor dat u altijd een noodvoorraad in huis heeft. Zie hiervoor de Checklist Noodvoorraad in deze Risicowijzer. Houd de weersverwachting steeds goed in de gaten. Zorg ervoor dat er altijd een deken, een warme jas en een fles water in uw auto ligt. Gaat u reizen met de auto of het openbaar vervoer, neem dan een mobiele telefoon en eventueel een oplader mee.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als er extreem weer op komst is, geeft het KNMI een voorwaarschuwing of weeralarm af via radio, tv en internet. Extreem weer is helaas niet altijd te voorzien, kan plotseling opkomen en zeer plaatselijk zijn. Kijk voor meer informatie op www.knmi.nl.

Dit moet u doen

- Blijf bij een weeralarm dat is uitgegeven voor uw omgeving, bij voorkeur thuis.
- Moet u toch de deur uit, neem dan voldoende eten en water mee. Denk ook aan dekens, warme kleding en een opgeladen mobiele telefoon. Laat anderen weten waar u naar toe gaat en via welke route.
- Wacht met het melden van schade tot het ergste voorbij is om de hulpdiensten niet te overbelasten. Zij kunnen zich dan toeleggen op het bieden van hulp waar dat het meest nodig is.

Gevaarlijke stoffen

Sommige bedrijven in onze regio werken met gevaarlijke stoffen, zoals LPG, ammoniak en chloor. Deze stoffen dienen als bouwstoffen voor veel producten waar u dagelijks gebruik van maakt, zoals de brandstof voor de auto, schoonmaakmiddelen en medicijnen. Dergelijke stoffen zijn gevaarlijk omdat ze giftig, brandbaar of explosief zijn. De gevaarlijke stoffen worden vervoerd over de weg, het spoor, het water en soms door buizen onder de grond. Om de risico's te beperken, gelden er strenge veiligheidseisen voor de opslag en het transport. In deze Risicowijzer vindt u de risicokaart met de opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen in onze gemeente. Kijk ook op www.risicokaart.nl.

Dordrecht

Op het grondgebied van Dordrecht zijn LPG-tankstations te vinden, een inrichting waar bijtende stoffen zijn opgeslagen en een inrichting waar chroom wordt opgeslagen. Ondergronds is een aantal buisleidingen in de gemeente aangelegd voor het transport van onder meer aardgas, waterstofgas en ethyleenoxide. Deze leidingen lopen vanaf het Europoort- en Moerdijkgebied naar en door Dordrecht.

Pictogrammen

Bij de opslag en het transport van gevaarlijke stoffen wordt gebruik gemaakt van waarschuwingsborden met een pictogram (een afbeelding). Zo'n pictogram geeft bijvoorbeeld aan of het om een brandbare, giftige of explosieve stof gaat. Er staan ook waarschuwingspictogrammen op de verpakking van schadelijke middelen die u in huis gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan bepaalde schoonmaakmiddelen. Lees voor het gebruik de instructies op het etiket en houd deze middelen buiten bereik van kinderen!

[Lees ook de achterkant van dit blad](#)

Gevaarlijke stoffen

Zo bereidt u zich voor

Zorg ervoor dat u altijd een noodvoorraad in huis heeft voor het geval u bij het vrijkomen van gevaarlijke stoffen langdurig binnen moet blijven. Zie hiervoor de Checklist Noodvoorraad in deze Risicowijzer. Weet waar en hoe u thuis het gas, de elektriciteit en de ventilatie kunt uitschakelen.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als u wordt blootgesteld aan een schadelijke stof kunnen uw ogen beginnen te prikken, kan uw ademhaling worden bemoeilijkt of kunt u een indringende geur ruiken. Als in uw omgeving gevaarlijke stoffen vrijkomen door een brand of ongeval, wordt u gealarmeerd door de sirene.

Dit moet u doen

Wat u moet doen, hangt af van de soort gevaarlijke stof. Soms is er geen tijd te verliezen.

Breng uzelf daarom zo snel mogelijk in veiligheid en help mensen in uw omgeving. U hoort via RTV Rijnmond wat er precies aan de hand is en wat u verder moet doen.

- Blijf binnen of ga naar binnen.
- Sluit deuren en ramen.
- Doof open vuur.
- Zet alle ventilatiesystemen uit, ook de afzuigkap. Sluit alle ventilatieroosters. Als de tijd het toelaat: doe de hoofdkraan van het gas dicht en sluit kachels af.
- Ga naar een kamer waar het niet tocht, liefst middenin het huis of gebouw.
- Kijk of luister naar RTV Rijnmond. Volg de instructies op.

Kernongeval

Hoewel we in onze regio geen kerncentrale hebben, kan zich een ongeval voordoen met radioactief materiaal. Bijvoorbeeld bij de opslag of het transport. Bovendien kan de straling die bij een kernongeval vrijkomt tot op honderden kilometers afstand schadelijk zijn voor de gezondheid. Dat betekent dat we hier last kunnen krijgen van de kerncentrale in Borssele of Doel (België).

Zo bereidt u zich voor

Zorg ervoor dat u altijd een noodvoorraad in huis heeft. Zie hiervoor de Checklist Noodvoorraad in deze Risicowijzer. Weet waar en hoe u thuis het gas, de elektriciteit en de ventilatie kunt uitschakelen.

Zo wordt u gewaarschuwd

U wordt gewaarschuwd door de sirene.

Dit moet u doen

- Blijf binnen of ga naar binnen.
- Sluit deuren en ramen. Zet alle ventilatiesystemen uit (denk aan de afzuigkap) ook in de auto. Sluit alle ventilatieroosters.
- Ga naar een kamer waar het niet tocht, liefst middenin het huis of gebouw.
- Kijk of luister naar RTV Rijnmond. Volg de instructies op. U krijgt bijvoorbeeld te horen of u binnenshuis moet blijven of juist geëvacueerd moet worden. Algemene informatie over een kernongeval krijgt u ook via de publieke omroep.
- Drink en gebruik geen kraanwater, geen regenwater, geen bladgroenten of moeilijk schoon te maken etenswaren. Bedek alle etenswaren om te voorkomen dat er stof op komt. Schil fruit en groente voor het eten of maak het goed schoon.
- Houd huisdieren binnen. Raak geen mensen en dieren aan die buiten zijn geweest.

Koolmonoxide

Voor het verwarmen van uw huis en voor het warmwatergebruik wordt gas verbrand. Daarvoor is zuurstof nodig. Als er te weinig zuurstof is, kan het gas niet volledig verbranden en ontstaat koolmonoxide. Dit is een gevaarlijk en niet te ruiken gas. Bijna elke winter kunt u in de krant lezen dat er mensen aan overleden zijn. Gelukkig bestaan er voor verwarmingstoestellen in Nederland zeer strenge veiligheidseisen. Toch moet u alert zijn op mogelijke gevaren.

Zo bereidt u zich voor

Plaats in alle slaapkamers een koolmonoxidemelder. Deze melder gaat af als de hoeveelheid koolmonoxide in de ruimte te hoog dreigt te worden. Kijk voor nuttige tips op www.brandweer.nl of informeer bij uw plaatselijke brandweer.

Zo kunt u het voorkomen

Zorg ervoor dat er altijd verse lucht uw huis binnen kan stromen. Juist als het buiten koud is en de verwarming aan staat. Laat de mechanische ventilatie dus aan staan en houd ventilatiegaten en –roosters open! Laat uw gasapparatuur jaarlijks controleren door een erkend installateur. Zo is de kans op een defect kleiner. Ga niet zelf veranderingen aanbrengen in het gasleidingsysteem, maar schakel een vakman in. Heeft u een schoorsteen? Laat deze dan elk jaar vegen om verstopping te voorkomen. Bij een verstopte schoorsteen kunnen verbrandingsgassen namelijk terugslaan in de kamer. Ook kan een verstopte schoorsteen brand veroorzaken.

Zo wordt u gewaarschuwd

Koolmonoxide ruikt en proeft u niet. Er zijn wel enkele kleine aanwijzingen dat er te weinig zuurstof is voor de gasverbranding en er dus koolmonoxide vrijkomt. Gasvlammen gaan oranje branden in plaats van blauw. Ze branden hoger dan normaal. Door het vrijkomende vocht beslaan de ramen.

Dit moet u doen

- Zet alle ramen en deuren open. Er moet zo snel mogelijk zuurstof binnenstromen.
- Sluit de gastoevoer af.
- Ga naar buiten.
- Bel 112 voor hulp.

Ordeverstoring en paniek

In een mensenmassa kan paniek uitbreken of een grote vechtpartij ontstaan. Iedereen wil dan tegelijk weg, waardoor mensen in de verdrukking kunnen komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij grote evenementen zoals een jaarmarkt, een feestweek of bij een sportevenement. Voordat een vergunning voor een evenement wordt afgegeven, bekijken politie, brandweer en de geneeskundige hulpdiensten samen met de gemeente de veiligheid van het evenement. De hulpdiensten staan bij grote evenementen uit voorzorg paraat.

Zo bereidt u zich voor

Begeeft u zich in een mensenmassa, kijk dan altijd even waar de nooduitgangen zijn.

U weet dan welke kant u op moet als er iets gebeurt. Bent u met een groepje mensen op pad, spreek dan vooraf met elkaar een ontmoetingsplek af. Kijk op www.risicokaart.nl voor evenementen waarbij het risico op ordeverstoring en paniek aanwezig is.

Dit moet u doen

- Blijf rustig en volg de aanwijzingen van hulpdiensten op.
- Til kinderen op en help mensen die slecht ter been zijn.
- Ga nooit tegen de mensenstroom in, maar probeer wel de kant op te gaan van de nooduitgang.
- Help mensen overeind die in de drukte gevallen zijn.

Overstroming

Voor de gemeente Dordrecht is in samenwerking met het Waterschap Hollandsche Delta een Bestrijdingsplan Hoogwater opgesteld, waar de taken en verantwoordelijkheden van gemeente en waterschap in zijn vastgelegd. Er vinden met enige regelmaat oefeningen plaats om de kennis en kunde van de betrokken medewerkers te waarborgen. Het waterschap controleert en onderhoudt de dijken, de gemeente Dordrecht participeert in het controleren van de primaire waterkering op bijvoorbeeld de Voorstraat.

Buitendijkse gebieden

Buitendijkse gebieden zijn gebieden die niet beschermd worden door dijken of duinen, omdat ze vóór deze waterkeringen liggen. Dijken beschermen Zuid-Holland tegen overstromingen vanuit de rivieren en zorgen ervoor dat de rivier binnen zijn stroomprofiel blijft. Duinen, hoge dijken en stormvloedkeringen beschermen ons land tegen overstromingen vanuit zee. De term 'buitendijks' betekent dat een gebied aan de rivier- of de zeezijde van een dijk of duin ligt. Dat geldt bijvoorbeeld voor de uiterwaarden en het strand. Voor buitendijkse gebieden geldt geen wettelijke veiligheidsnorm en het gebied kan ongehinderd onderlopen bij hoge waterstanden. Voor de bewoners en gebruikers van het buitendijks gebied is de kans op een overstroming groter. Die is mede afhankelijk van de hoogteligging van het gebied. Rijkswaterstaat verwacht eens per 10 jaar een waterstand van NAP + 2,20 meter op de rivier de Oude Maas ter hoogte van Dordrecht, en dat deze waterstand eens per 25 jaar oploopt tot NAP + 2,45 meter. Bij deze waterstanden kunnen (delen van) de kades onder water komen te staan.

In Dordrecht liggen delen van de oude binnenstad in het buitendijks gebied. Hier worden de bewoners jaarlijks over geïnformeerd door middel van een brief.

Overstroming

Er leven in ons land miljoenen mensen onder de zeespiegel en in het stroomgebied van grote rivieren. Duinen, dijken en keringen beschermen ons tegen het water. Ons klimaat verandert echter: er valt meer neerslag, de golven worden hoger en zwaarder en de rivieren moeten steeds meer water afvoeren. Nederland is door deze veranderende omstandigheden minder veilig. Het gevaar voor overstroming groeit. Klimaatverandering kan leiden tot lichte wateroverlast, maar ook tot een ramp van nationale omvang waarbij grote delen van ons land onder water verdwijnen.

De risicokaart van Zuid-Holland laat zien welke gebieden onder water kunnen komen te staan wanneer dijken, duinen of dammen bezwijken.

Zo bereidt u zich voor

Verderop in deze Risicowijzer vindt u een hoogtekaart. Op deze hoogtekaart kunt u zien hoe hoog of laag u woont ten opzichte van het Normaal Amsterdams Peil (NAP).

Op www.ahn.nl/hoogtetoel kunt u bovendien een indicatie krijgen van de gemiddelde hoogte in uw postcodegebied. Kijk op www.risicokaart.nl waar in onze regio het gevaar op overstromingen het grootst is.

Bedenk waar of bij wie u terecht kunt als u uw huis uit moet vanwege overstromingsgevaar. Denk hierbij ook aan het meenemen van kwetsbare mensen in uw omgeving, die de hulp van een ander nodig hebben.

Zo wordt u gewaarschuwd

Houd in het geval van extreem hoog water het laatste nieuws in de gaten via RTV Rijnmond.

Dit moet u doen

- Als u uw huis moet verlaten, sluit dan in elk geval gas en elektriciteit af. Denk aan het meenemen van medicijnen en belangrijke papieren. Zie verder de Checklist Evacuatie achterin deze Risicowijzer.
- Als de tijd het toelaat: breng uw waardevolle spullen naar de hoogste verdieping in huis.
- Kunt u door het hoge water uw huis niet meer verlaten, ga dan naar het hoogste punt in huis en neem uw noodvoorraad mee en een radio op batterijen. Zie de Checklist Noodvoorraad achterin deze Risicowijzer.
- Denk ook aan een opgeladen mobiele telefoon

Spoorzone

Wat is Spoorzone

Het spoortraject in de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht wordt niet alleen gebruikt voor personenvervoer, maar ook voor vrachtvervoer. Het spoortraject beslaat een groot gebied in beide gemeenten met veel woningen en bedrijven in de omgeving.

De rijksoverheid heeft in de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan onderzoeken op het gebied van veiligheid rondom spoortrajecten. Omdat er over het spoortraject in Dordrecht en Zwijndrecht veel transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt in een dichtbevolkt gebied, wordt dit spoor beschouwd als een risicovol traject.

Daarom is er aan de gemeenten geld beschikbaar gesteld om de risico's rond dit spoortraject te verminderen. Dit geld wordt gebruikt om de hulpverlening en rampenbestrijding langs het spoor te verbeteren. Deze activiteiten worden gebundeld in het project Spoorzone.

Wat zijn de risico's

Over het spoor in Dordrecht en Zwijndrecht worden gevaarlijke stoffen vervoerd in de categorieën brandbare gassen, giftige gassen, brandbare vloeistoffen en giftige vloeistoffen.

Bij een dergelijk transport bestaat de mogelijkheid dat het mis gaat. Een wagon kan bijvoorbeeld ontsporen, maar er kan ook een botsing plaatsvinden. Als gevolg hiervan kunnen gevaarlijke stoffen vrijkomen of kan een brand ontstaan.

Het vrijkomen van gevaarlijke stoffen en het inademen daarvan is schadelijk voor de gezondheid. Afhankelijk van de weersinvloeden, kan een wolk met giftige stoffen zich snel verspreiden.

Bij het uitbreken van een brand bestaat het gevaar van een explosie van een wagon. Een dergelijke explosie heeft een enorme kracht met zeer grote gevolgen en kan op het spoor, in een straal van 400 meter en meer, zijn effect hebben.

De hierboven genoemde risico's betekenen dat in een gebied als Spoorzone, een groot aantal mensen tegelijk getroffen kan worden.

Lees ook de achterkant van dit blad

Spoorzone

Wat doet de overheid

De kans op een ongeval kan niet worden beïnvloed. Dit zou alleen kunnen als het transport van gevaarlijke stoffen wordt beëindigd. Dit is echter geen optie, want het transport is economisch onmisbaar.

Wat wordt gedaan? In het project Spoorzone werken diverse hulpdiensten/veiligheidspartners met elkaar samen om de risico's te beperken.

Dit gebeurt op verschillende terreinen, te weten:

- 1 calamiteitbestrijdingssystemen
- 2 waarschuwings- en communicatiesystemen
- 3 informatiesystemen.

Calamiteitsbestrijdingssysteem

Er worden diverse activiteiten ontplooid om een calamiteit beter te kunnen bestrijden. Zo zijn en worden er wegen aangelegd (bijvoorbeeld het Deetos terrein), zodat de hulpdiensten, in geval van een calamiteit, het spoor beter kunnen bereiken.

Bij een calamiteit moeten de hulpdiensten snel kunnen beschikken over grote hoeveelheden water om uitbreiding van het gevaar te voorkomen. Dit is nu niet overal het geval. Om deze reden wordt gewerkt aan het verbeteren van de waterwinning langs het spoortraject.

Om een brand effectief te bestrijden worden twee schuimblusvoertuigen in gebruik genomen.

Waarschuwings- en communicatiesystemen

Het ventilatie uitschakelsysteem is ontwikkeld op initiatief van de Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid. Het systeem zorgt ervoor dat schadelijke stoffen, die bij een incident vrijkomen, niet via de mechanische ventilatie gebouwen binnendringen. Op last van de brandweer kan vanuit de Gemeenschappelijke MeldCentrale de mechanische ventilatie in een gebouw uitgeschakeld worden. Bedrijven en instellingen waar gedurende de dag grotere aantallen mensen verblijven, kunnen aangesloten worden op dit systeem.

Om de inwoners te waarschuwen kan gebruik worden gemaakt van sirenes. Om ervoor te zorgen dat de sirene overal even goed te horen is, zullen er een aantal sirenes bijgeplaatst worden.

Spoorzone

Informatiesysteem

Een groot aantal brandweervoertuigen worden uitgerust met een Mobiele Data Terminal. Met deze terminal is de brandweer in staat om belangrijke informatie te ontvangen. Deze informatie gaat bijvoorbeeld over de waterwinning, aanvalsplannen en aanrijroutes.

De meldkamer en de brandweer krijgen de beschikking over actuele gegevens over de gevaarlijke stoffen in de treinwagons. Zodoende weet de brandweer welke stoffen er aanwezig zijn en in welke hoeveelheden in een bepaalde wagon. Deze gegevens kan de brandweer in de Mobiele Data Terminal raadplegen.

Tevens worden er camera's langs het spoor geplaatst. Met behulp van deze camera's kan al vanuit de meldkamer en de brandweervoertuigen de calamiteit op afstand worden bekeken. In een vroegtijdig stadium kan een beeld worden gevormd van het incident. Dit komt de snelheid en het effect van de bestrijding van het incident ten goede.

De Regionale Brandweer heeft een computersimulatieprogramma aangeschaft, waarmee alle hulpdiensten kunnen oefenen in het bestrijden van een calamiteit op het spoor.

De hierboven genoemde opsomming van activiteiten is niet volledig. Voor een totaal overzicht van alle activiteiten, kunt u terecht op de website van de Regionale Brandweer: www.rbzhz.nl

Dit moet u doen in geval van een calamiteit:

Algemeen

- Volg de aanwijzingen op van de hulpverleningsdiensten
- **In het geval van vrijkomen van gevaarlijke stoffen:**
- Ga zo snel mogelijk naar binnen
- Sluit ramen en deuren (binnen ben je veiliger dan buiten)
- Indien mogelijk zet de ventilatie uit
- Stem af op de rampenzender en volg de aanwijzingen op
- **In het geval van een brand en explosiegevaar:**
- Neem zo snel mogelijk grote afstand van de brand (tenminste 500 meter)
- Geen open vuren
- Indien op veilige afstand, dan afstemmen op de rampenzender

Terrorisme

Terrorisme is het plegen van geweld met als doel politieke of godsdienstige standpunten aan anderen op te leggen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door middel van bomaanslagen of het verspreiden van giftige stoffen. Politie en justitie werken veel samen om de kans op een terroristische aanslag zo klein mogelijk te maken. Voor meer informatie over wat de overheid doet kijk op www.nederlandtegenterrorisme.nl.

Wees alert

Alleen samen kunnen we het risico op een terroristische aanslag zo klein mogelijk maken. Wees daarom alert op verdachte situaties. Een achtergelaten koffer op een treinstation kan bijvoorbeeld verdacht zijn, of mensen die opvallend veel interesse hebben voor de beveiliging van een gebouw of terrein. Komt u een verdachte situatie tegen, belt u dan de politie. Kijk voor meer informatie op www.nederlandtegenterrorisme.nl.

Dit moet u doen

- Bescherm uzelf bij een aanslag tegen rondvliegend of vallend materiaal door een veilige plek op te zoeken. Help anderen zoveel mogelijk.
- Ga niet kijken op de plaats van de aanslag, maar zoek een open plek op, uit de buurt van grote gebouwen. Geef de hulpdiensten de ruimte om hun werk te doen.
- Gebruik geen lucifers of een aansteker vanwege de kans op een gasontploffing.
- Geef de politie alle informatie die kan helpen bij het opsporen van daders. Zoals een signalement of foto's die u gemaakt heeft.
- Volg de aanwijzingen op die u krijgt via RTV Rijnmond en de landelijke media.

Uitval gas, water of stroom

Afschakelen door ernstig stroomtekort

Als er een ernstig stroomtekort in ons land is, kan besloten worden in grote gebieden bewust tijdelijk de stroom uit of af te schakelen om kwetsbare plekken in Nederland te voorzien van noodstroom. Hierover zijn 'afschakelgebieden' aangewezen in Nederland. Ook in gebieden van de Regio Zuid-Holland Zuid kan de stroom dan bewust uit- of afgeschakeld worden. Als zo'n situatie zich voordoet, wordt u hierover vooraf geïnformeerd.

Uitval gas, water of stroom

Vrijwel ieder huis in Nederland is aangesloten op gas, water en stroom. Als een van deze voorzieningen langdurig uitvalt, kunnen er problemen ontstaan. Zo kunt u andere niet meer koken en niet meer naar het toilet. De uitval kan ontstaan doordat leidingen beschadigd raken of als gevolg van een ramp.

Zo kunt u het voorkomen

Ga niet zomaar graafwerkzaamheden uitvoeren, er liggen mogelijk kabels of leidingen in uw tuin. Moeten er leidingen worden aangelegd of verplaatst, schakel dan een vakman in. Kijk op www.klic.nl als u exact wilt weten waar leidingen door uw grond zijn aangelegd.

Zo bereidt u zich voor

Zorg ervoor dat u altijd een noodvoorraad in huis heeft. Zie hiervoor de Checklist Noodvoorraad in deze Risicowijzer. Daarmee voorkomt u bijvoorbeeld dat u langdurig in het donker zit als de stroom uitvalt. Ook kunt u dan via uw radio op batterijen luisteren naar RTV Rijnmond voor actuele informatie. Bent u erg van stroom afhankelijk, dan kunt u overwegen een noodaggregaat aan te schaffen.

Zo wordt u gewaarschuwd

Waarschijnlijk merkt u direct als gas, water of stroom uitvalt. Als de storing naar verwachting binnen twee uur is opgelost, wordt geen waarschuwing gegeven. Duurt de storing langer, dan krijgt u informatie via RTV Rijnmond.

Dit moet u doen

- Schakel gas en elektrische apparaten uit als deze in gebruik waren ten tijde van de uitval. Draai waterkranen dicht bij een waterstoring.
- Stem af op RTV Rijnmond voor meer informatie. Daar hoort u wat er aan de hand is, wat u kunt doen en hoe u in contact komt met de hulpdiensten. U kunt ook nader geïnformeerd worden via een geluidswagen of een brief.

Verkeersongeval

Elk jaar komen er in onze regio zo'n 250 mensen na een verkeersongeval in het ziekenhuis terecht en zijn er ongeveer 20 dodelijke slachtoffers te betreuren. Bij deze ongelukken zijn vaak slechts enkele auto's betrokken. Maar in bijzondere omstandigheden kunnen er ook grote, massale ongelukken gebeuren, bijvoorbeeld bij plotselinge gladheid of dichte mist. Hierdoor kan een kettingbotsing ontstaan.

Zo bereidt u zich voor

Bekijk, voordat u de weg op gaat, wat de actuele verkeerssituatie en de weersverwachting is. U vindt informatie op internet (www.anwb.nl) en op **NOS teletekst, vanaf pagina 700**. Luister in de auto naar de verkeersinformatie. Neem een mobiele telefoon in de auto mee. Zorg ervoor dat u standaard een warme jas en een deken in de auto heeft liggen. Neem altijd wat drinken mee voor onderweg. Monteer in uw auto een veiligheidshamer op een plek waar u vanuit uw autostoel bij kunt.

Dit moet u doen

- Raakt u betrokken bij een groot ongeval, ga dan zo snel mogelijk uw auto uit en zoek een veilige plek, bijvoorbeeld achter de vangrail.
- Bel 112 voor hulp.
- Houd de vluchtstrook vrij voor politie, ambulance en brandweer. Loop niet over de rijbaan, want dat is levensgevaarlijk.
- Ga niet langzaam rijden of stilstaan bij een ongeval. Zo veroorzaakt u files of zelfs nieuwe ongelukken.
- Raakt u met uw auto te water, probeer de auto dan zo snel mogelijk te verlaten. Doe de verlichting aan, maak uw gordels los, open het zijraam (of sla deze in met de veiligheidshamer) en verlaat de auto. Kijk ook op www.hulpbijautotewater.nl.

Een groot ongeluk in een tunnel

- Zet de auto dicht langs de kant. Blijf bij elkaar. Zoek de dichtstbijzijnde vluchtdeur en verlaat de tunnel. Let op de pijlen en de verlichte borden in de tunnel.
- Luister naar wat er door de luidsprekers wordt omgeroepen.
- Is er veel rook? Blijf dan zo laag mogelijk bij de grond en houd een (natte) zakdoek voor uw neus en mond; rook is giftig.
- Als een vrachtwagen in de brand vliegt, is er heel weinig tijd. Zet de auto aan de kant en ren naar de vluchtdeur.

Ziektegolf

Er zijn veel verschillende soorten virussen die de gezondheid kunnen bedreigen. Er kunnen besmettelijke ziektes ontstaan die veel mensen treffen. We spreken dan van een ziektegolf of epidemie. Het is niet ondenkbaar dat een nieuw soort virus uitgroeit tot een wereldwijde epidemie. Bij de uitbraak van een infectieziekte is het belangrijk om maatregelen te nemen ter voorkoming van besmetting.

Zo kunt u besmetting voorkomen

Goede hygiëne, passend bij de specifieke infectieziekte, kan besmetting voorkomen. Als er kans op besmetting met griepachtige verschijnselen is, gebruik dan alleen papieren zakdoekjes en gooi ze na gebruik meteen weg. Houd uw hand voor uw mond bij niezen en hoesten. Was uw handen nog vaker dan anders. Blijf zoveel mogelijk uit de buurt van mensen die besmet zijn.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als er een ziektegolf of epidemie uitbreekt, geeft het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) informatie via de (landelijke) media. Specifieke informatie voor inwoners van de regio Zuid-Holland Zuid komt via RTV Rijnmond en via de GGD.

Dit moet u doen

- Denkt u besmet te zijn geraakt, raadpleeg dan uw huisarts.
- Heeft u een besmettelijke ziekte opgelopen, blijf dan thuis en volg de aanwijzingen van uw huisarts op.

Ziektegolf / dierziektecrisis

Ook onder dieren kunnen ziektes uitbreken. We spreken dan van een dierziektecrisis. Een uitbraak kan grote gevolgen hebben voor de houders van dieren. Het is dan ook van belang voor betrokkenen om maatregelen te treffen ter voorkoming van besmetting.

Zo bereidt u zich voor

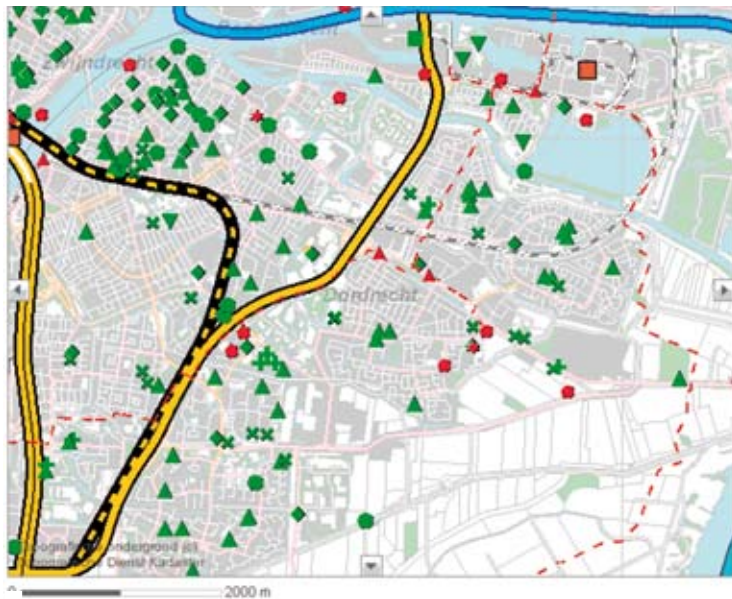
Het is niet eenvoudig om een dierziektecrisis te voorkomen. U dient in ieder geval transportverboden op te volgen om verspreiding te voorkomen. Wanneer u twijfelt of één van uw dieren een ziekte heeft is het raadzaam een veearts ernaar te laten kijken.

Dit moet u doen tijdens een dierziektecrisis

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en brancheverenigingen kunnen u voorzien van de juiste informatie tijdens een dierziektecrisis. Laat u informeren! Bij gevaar voor de volksgezondheid kunt u voor nadere informatie terecht op de website van de GGD Zuid-Holland Zuid (**www.ggdzhz.nl**).

Risicokaart gemeente Dordrecht

Zie hiervoor www.risicokaart.nl

Ongevallen

gevaarlijke stoffen

Inrichtingen

- LPG
- Opslag
- Ammoniak
- Emplacement
- Vervoer
- Vuurwerk
- Nucleair
- Ontpofbare stoffen
- Defensie
- Overig
- BRZO

Transport

- Weg
- Spoorweg
- Waterweg
- Busleiding

Ongevallen verkeer en vervoer

- Ongeval op water
- Aanlandingslocatie
- (Zee)haven
- Vaarroute
- Wadlooproute
- Watersportgebied

Ongeval op land

- Hogesnelheidslijn
- Intercitylijn
- Autosnelweg
- (Provinciale) autoweg
- Ongeval in tunnel

Natuurrampen

- Natuurbrand
- Aardbeving
- Mercalli zone
- Breuklijn
- Caverne

Paniek/verstoring

- Paniek/verstoring
- Paniek in menigte
- Verstoring openbare orde
- Paniek/verstoring

Kwetsbare objecten

Kwetsbare objecten

- ▼ Woonverblijf
- Hotel/pensioen
- ▲ Onderwijsinstelling
- ▲ Ziekenhuis
- × Tehuis
- ◆ Publieksgebouw
- Kantoor/bedrijf
- ★ Ander object

Toelichting risicokaart

Op de risicokaart ziet u waar in onze gemeente gevaarlijke stoffen worden opgeslagen. Het gaat hierbij om explosieve stoffen, giftige stoffen en brandbare/ontvlambare stoffen. Mocht er op een van deze locaties een (groot) incident plaatsvinden, blader dan direct naar het juiste tabblad in deze wijzer ('brand', 'gevaarlijke stoffen' of 'explosie en instorting'). Ook de gemeente en de hulpdiensten maken gebruik van de risicokaart, bijvoorbeeld bij het opstellen van rampenbestrijdingsplannen.

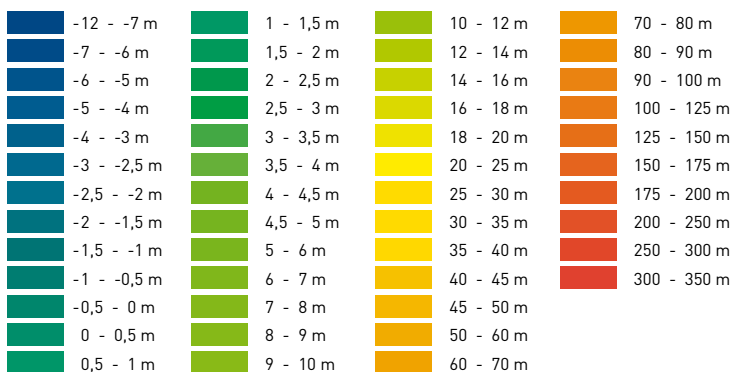
Risico's in buurgemeenten

Over de gemeentegrens zijn ook diverse risicobronnen te vinden. Wilt u weten welke dat zijn, kijk dan op www.risicokaart.nl of bel de gemeente.

Hoogtekaart gemeente Dordrecht

Bij overstromingsgevaar is het van belang te weten hoe hoog u woont. Kijk hiervoor ook eens op www.ahn.nl/hoogtetool. In het algemeen kan gesteld worden dat een plek twee meter boven de zeespiegel (NAP + 2 meter) veilig is tegen een overstroming vanuit zee. Blader naar het tabblad 'overstroming' voor meer informatie hoe u zich kunt voorbereiden op hoog water.

Bellen met alarmnummer

Doven en slechthorenden

Doven en slechthorenden kunnen met hun teksttelefoon een calamiteit melden via 0800 - 8112.

Bellen met alarmnummer 112

Wanneer bellen met 112?

Bel alleen met 112 bij spoedeisende hulp. Dus:

- Als er brand is of een ongeval is gebeurd waarbij direct hulp verleend moet worden.
- Als zich een levensbedreigende situatie voordoet.
- Als u slachtoffer of getuige bent van een misdrijf.
- En in elke andere noodsituatie waarin elke seconde telt.

Doorgeven melding vanaf vaste telefoon

- Bel 112.
- De telefonist vraagt van wie u hulp wilt hebben: politie, brandweer of ambulance.
- Vertel de hulpdienst wat er aan de hand is en waar. Vertel duidelijk waar u zich bevindt.
- De benodigde hulpdiensten komen zo snel mogelijk.

Mobiele telefoon

- U kunt 112 ook bellen via uw mobiele telefoon. Zelfs als uw beltegoed op is of uw telefoon geen SIM-kaart heeft!
- U komt terecht bij het landelijke callcenter. Geef duidelijk aan in welke regio u hulp nodig heeft.
- De telefonist verbindt u door met de meldkamer in Dordrecht.

Goed om te weten

- Alle gesprekken met 112 worden opgenomen. De centrale beschikt over een nummERMelder, zodat ze u kan terugbellen voor meer informatie.
- 112 is niet alleen het alarmnummer in Nederland, maar in vrijwel geheel Europa.
- Misbruik maken van 112 is strafbaar. Misbruikers riskeren een gevangenisstraf van maximaal drie maanden.
- Geen spoed, wel politie nodig? Bel 0900 - 8844.

Checklist > Als de sirene gaat

1 Ga zo snel mogelijk naar binnen

- Binnen loopt u meestal minder gevaar. Ga daarom snel uw huis in of het dichtstbijzijnde gebouw. Geef anderen de gelegenheid bij u te schuilen.
- Zit u in de auto, rijd dan door naar een gebied waar het veilig is. Ga als dat kan, ergens naar binnen. Kan dit niet, blijf dan in de auto zitten, sluit ramen en deuren en volg de instructies van de hulpdiensten op. Stem uw autoradio af op Radio Rijnmond.
- Kinderen die op school, in de crèche of de kinderopvang zijn, worden daar opgevangen. De medewerkers zijn hiervoor opgeleid. Vertrouw op hun deskundigheid.
- Ziet u dat mensen de sirene niet opmerken, waarschuw ze dan.
- Heb oog voor kwetsbare mensen in uw omgeving.

2 Sluit deuren en ramen

- Een ramp kan tot gevolg hebben dat er gevaarlijke stoffen in de lucht komen. Zorg ervoor dat deze stoffen niet uw huis binnendringen. Sluit daarom deuren en ramen en eventueel ventilatieroosters.
- Zet ook de ventilatie uit, zoals afzuigkap en ontluuchtungskokers. Denk ook aan de mechanische ventilatie. Dat is het systeem waarbij een ventilator de binnenlucht continu naar buiten afvoert. Vaak zit de stekker in de meterkast.
- Zit u in de auto, schakel dan de motor en de ventilatie uit en sluit het ventilatierooster.

3 Zet de radio of televisie aan op RTV Rijnmond

- Als de sirene gaat, wordt RTV Rijnmond in onze provincie de officiële calamiteitenzender. De etherfrequentie van Radio Rijnmond zit op 96.1 FM. Lees het hoofdstuk 'Hoe wordt u gewaarschuwd?' voor de kabelfrequenties.
- U vindt mogelijk meer informatie op www.crisis.nl of op de website van uw gemeente.

4 Volg aanwijzingen op

- Volg de aanwijzingen op die u krijgt via RTV Rijnmond of van de hulpdiensten.
- Belemmer de hulpdiensten niet. Zorg ervoor dat zij het incident goed kunnen bereiken en ongehinderd hun werk kunnen doen.

5 Wacht tot de situatie veilig is

- Pas als u via RTV Rijnmond of van de hulpdiensten ter plaatse hoort dat de situatie veilig is, kunt u weer naar buiten.
- Als de sirene stopt, is dat niet het teken dat het gevaar geweken is!

Checklist > Noodvoorraad

Regelmatig checken

Controleer de noodvoorraad elk half jaar. Is uw voorraad nog compleet?
Zijn de producten nog houdbaar?

Water op voorraad

Water kunt u een jaar lang bewaren in steriel gemaakte flessen of jerrycans. U maakt deze steriel door ze goed af te wassen en met kokend water na te spoelen. Bewaar de gevulde flessen of jerrycans op een koele en donkere plaats. U kunt ook flessen mineraalwater kopen. Let op de houdbaarheidsdatum en vervang ze tijdig!

Checklist > Noodvoorraad

Mogelijk moet u bij een ramp onverwacht langere tijd binnen blijven. Bereid u daarop voor door een noodvoorraad in huis te halen. Daarmee moet u het ongeveer drie dagen kunnen volhouden. Bewaar de noodvoorraad in huis zelf en niet bijvoorbeeld in een losstaande schuur.

Noodvoorraad

Uw noodvoorraad bestaat in ieder geval uit:

- Radio op batterijen
- Zaklamp
- Reservebatterijen voor radio en zaklamp
- Kaarsen
- Doosje lucifers in waterdichte verpakking
- Dekens
- Gereedschapset (hamer, schroevendraaiers, waterpomp tang e.d.)
- EHBO-trommel met gebruiksaanwijzing
- Eten voor drie dagen (bijvoorbeeld eten in blik)
- Water voor drie dagen (negen liter water per persoon)

Deze lijst is een suggestie. Kijk ook naar uw persoonlijke situatie en denk bijvoorbeeld aan babyvoeding of uw medicijnen. Leg ook de spullen bij elkaar die u bij evacuatie mee moet nemen (zie Checklist Evacuatie).

Checklist > Evacuatie

Mogelijk moet u bij een ramp plotseling uw huis verlaten. Doe dan het volgende:

- Sluit gas, water en elektriciteit af.
- Neem alleen het hoognodige mee:
  - Contant geld
  - Medicijnen
  - Paspoort (of ander identiteitsbewijs) en (kopieën van) verzekeringspapieren
- Sluit de woning af.
- Controleer of uw burens weten dat ze weg moeten. Denk ook aan kwetsbare mensen in uw omgeving en huisdieren.

Heeft u meer tijd om u voor te bereiden?

- Doe stevige schoenen en warme, dichte kleding aan.
- Breng uw waardevolle spullen in veiligheid.

Gaat u met de auto?

- Houd rekening met lange files. Neem mee:
  - Warme kleding
  - Eten en drinken
  - Dekens
  - Medicijnen
  - Toiletspullen
- Laat mensen meerijden die zelf geen vervoer hebben.

Colofon

© september 2009

Dit is een uitgave van uw gemeente. Deze Risicowijzer is tot stand gekomen dankzij een samenwerking tussen de gemeente, de Milieudienst Zuid-Holland Zuid en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.

Ontwerp Lumen (Rotterdam, Breda)

Druk NPN drukkers, Breda

Coördinatie en uitvoering Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Voor vragen over deze Risicowijzer kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met uw gemeente.

Veiligheidsinformatie

Gemeente Dordrecht

Bezoekadres

Spuiboulevard 300
3311 GR Dordrecht

Postadres

Postbus 8
3300 AA Dordrecht
T: 078 639 89 89
F: 078 639 80 80
www.dordrecht.nl
Tijdens een ramp: www.crisis.nl

Huisartsenpost buiten kantooruren

078 654 26 00

Als elke seconde telt

Algemeen alarmnummer 112

In niet levensbedreigende situaties

Politie 0900 - 8844
Meld Misdaad Anoniem 0800 - 7000

Politie Zuid-Holland Zuid

Dordrecht en Zwijndrechtse Waard
Overkampweg 109
Postbus 1070
3300 BB Dordrecht
T: 0900 - 8844
www.politie.nl/zuid-holland-zuid

Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid

Bezoekadres

Oranjepark 13
3311 LP Dordrecht

Postadres

Postbus 350
3300 AJ Dordrecht
T: 078 635 53 55
F: 078 613 97 02
E: brw@dordrecht.nl
www.rbzhz.nl

Milieudienst Zuid-Holland Zuid

Bezoekadres

Noordendijk 250
3311 RR Dordrecht

Postadres

Postbus 550
3300 AN Dordrecht
T: 078 648 05 00
F: 078 648 05 01
klachtenlijn: 078 648 05 99 (24 uur per dag
bereikbaar)

Alleen voor doven en slechthorenden

Als elke seconde telt 0800 - 8112
Geen spoed, wel politie 0900 - 1844

Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid

Noordendijk 250
3311 RR Dordrecht
T: 078 648 06 00
F: 078 648 06 01

Calamiteitenzender

Etherfrequentie 93.4 FM
www.rijnmond.nl

Geen internet?

Heeft u geen toegang tot internet, dan kunt u voor informatie terecht bij de gemeente.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.